

OLIMPIADA LINGWISTYKI MATEMATYCZNEJ 2019/20

zawody II etapu (eliminacje okręgowe)

Na rozwiązanie wszystkich zadań przeznaczone jest 210 minut.

Rozwiązanie każdego zadania należy napisać na osobnej kartce, podpisując ją imieniem i nazwiskiem drukowanymi literami oraz wyraźnie opatrując numerem zadania.

Zad. 1. Podano wyrażenia języka palau¹ oraz ich tłumaczenia w przypadkowej kolejności.

1. elolem el siasing	A. sześć zdjęć
2. ongeru el ureor	B. lipiec
3. ongeua el sechelik	C. tamte trzy książki
4. eru el sikang	D. dwie godziny
5. edeuo el oluches	E. siedem świń
6. ongeuid el buil	F. mój czwarty przyjaciel
7. kleuid el babii	G. te osiem listów
8. tirilecha el teruich me a ta el merechorech	H. cztery lata
9. eua el rak	I. tamte odległe trzy kurczaki
10. aike el klde el malk	J. ta dziewiąta świnia
11. ailecha el ede el hong	K. wtorek
12. tirka el tetiu el buik	L. tamte sześć złotych
13. eruo el skors	Ł. tamtych odległych pięć patyków do rzucania w ptaki i owoce
14. ailecha el kllolem el uel	M. tych dziewięciu chłopców
15. aike el eimuo el tiualech	N. dwie laski
16. aika el eai el babier	O. trzy ołówki
17. aika el ongetiu el babii	P. tamtych jedenastu złodziei

1.1. (8 pkt) Dopasuj wyrażenia języka palau do ich polskich odpowiedników.

1.2. (6 pkt) Zapisz po polsku: x) ongeim el ureor, y) eru el buil, z) teai el buik.

1.3. (5 pkt) „Sumes” to słowo nazywające zaostrzony bambus służący do wbijania w jedzenie wyciągane z garnka lub ogniska. Zapisz w palau wyrażenie oznaczające dwa takie przedmioty.

1.4. (5 pkt) „Toktang” to zapożyczenie z języka angielskiego oznaczające lekarza.

Zapisz w palau: *tamtych odległych trzech lekarzy*.

1.5. (9 pkt) W XX wieku w strukturze języka palau zaszła zmiana, która doprowadziła do zmiany postaci sześciu z podanych powyżej wyrażeń. Zaczęto je wtedy wyrażać następująco:

1. kllolem el siasing	11. ailecha el klde el hong	15. aike el kleim el tiualech
5. klde el oluches	13. (forma nieregularna)	16. aika el kleai el babier

Wyjaśnij, na czym polegała ta zmiana.

¹ z rodziny austronezyjskiej, używany przez kilkanaście tysięcy mieszkańców położonej na Pacyfiku Republiki Palau.

Zad. 2. (20 pkt) Poniżej podano słowa klasycznej łaciny², pochodzące od nich słowa w wenedyku³ oraz ich znaczenia.

finem	fiń	koniec
fēstīvum	fieściwy	uroczysty
fundatiōnem	fędaceń	fundacja
farīnam	forzyna	mąka
palātium	połac	pałac
mācrum	mokry	chudy
mendīcāre	międzika	żebrać
nōtitiam	nucieca	notatka
cantāre	kętar	śpiewać
pontem	peć	most
migrātiōnem	miegraceń	migracja
tōtum	tuty	cały
plecāre	plekar	zawijać
contrārium	kętrarzy	przeciwny
ventum	więt	wiatr
spīnam	śpina	cierń
recipere	rzeczepier	otrzymać
calendārium	kolędarz	kalendarz
lupum	łup	wilk
dēclārātiōnem	dzieklaraceń	deklaracja
merīdiānum	mierzydzany	południowy
grandem	grędzi	wielki
pretium	przec	cena
capram	kopra	koza
pāgānum	pogan	poganin
pīlam	piła	filar
sitem	sieć	pragnienie
patriam	potrza	ojczyzna
ōrātiōnem	uraceń	modlitwa
dīcēre	dziczera	mówić

² Literę „c” w klasycznej łacinie w każdej pozycji czytało się jak polskie *k*, „v” jak polskie *l*, pozostałe – podobnie jak w polszczyźnie, przy czym „i” we wszystkich przykładach z zadania wymawia się jak samogłoskę (czyli np. słowo „patriam” ma trzy sylaby). Makron (pozioma kreska nad literą) oznacza wydłużenie samogłoski.

Łacińskie rzeczowniki i przymiotniki podano w bierniku liczby pojedynczej, bo na podstawie tej formy powstawały wyrazy w językach romańskich, zarówno prawdziwych jak i w wenedyku.

³ Wenedyk – naturalistyczny język stworzony przez holenderskiego tłumacza i lingwistę Jana van Steenbergena jako romański odpowiednik języka polskiego, czyli język o historii podobnej do polszczyzny, ale wywodzący się z łaciny ludowej zamiast języka prasłowiańskiego. Związany jest z projektem *Ill Bethisad*, opisującym alternatywną historię świata, która rozbiega się z rzeczywistością w II w. n.e., kiedy w Bethisadzie tereny środkowej Europy znajdują się pod wpływem Imperium Rzymskiego.

Wenedyk zapisuje się i czyta według tych samych zasad, co język polski.

Podaj wenedyckie odpowiedniki łacińskich: 1. plantāre (*sadzić*), 2. sententiam (*zdanie, odczucie*), 3. ducem (*książę*), 4. vincēre (*zwycięzać*), 5. pedem (*stopa*), 6. celebrem (*sławny*), 7. glōriam (*chwała*), 8. amīcum (*przyjaciel*), 9. remedium (*lekarstwo*), 10. dispicere (*patrzeć*).

Zad. 3. (28 pkt) Poniżej znajdują się zdania i wyrażenia w języku kilmeri⁴. Dopasuj je do polskich tłumaczeń.

1. pu lûpi maki	A. liście jadalnej rośliny z grzybami
2. rumkari baisui maki	B. wpaść do wody
3. ko ruri dupua rokini	C. Kanu jest na powierzchni wody.
4. ruri ikoi roise	D. dwa pęki liści jadalnej rośliny
5. bese paepu roise	E. Mam troje dzieci.
6. bese supue dupua	F. Krokodyl pływa/unosi się na powierzchni wody.
7. yipyo nake	G. (razem) z dużym dzieckiem
8. puyo seki	H. w garnku
9. urai pu imiyo nake	I. głowa (świni) wraz z przednimi kończynami
10. ipiyo	J. czysta i dobra woda
11. kanu pu imiyo lili	K. dwie porcje (mięsa) ryby
12. wal saul dupua	L. przebywać w domu
13. yip puene kopi	Ł. długa ryba
14. puaku eye roise	M. mój nowy dom
15. wal ilei	N. piękna i dobra dziewczyna

Przetłumacz: 16) ko yip pueneyo nake 18) wal puyo nake
 17) puaku kopi 19) trzy duże domy

⁴ z rodziny języków granicznych, używany w Papui-Nowej Gwinei niedaleko granicy z Indonezją przez ok. 2000 Papuasów.

Zad. 4. Oto pięć fragmentów Kodeksu Hammurabiego⁵ zapisanych pismem klinowym, ich zapis dostosowanym alfabetem łacińskim, a także ich polskie tłumaczenia. Transkrypcje i tłumaczenia podane są w przypadkowej kolejności.

1.

2.

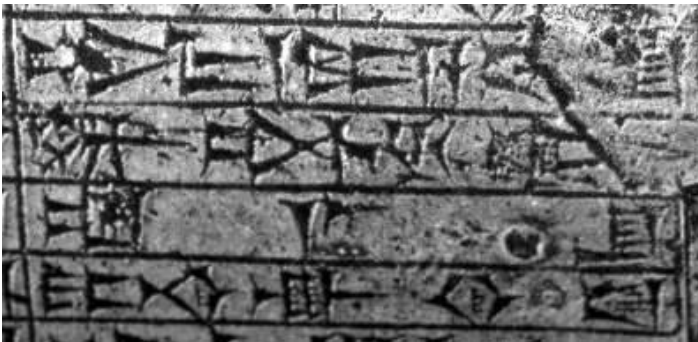
3.

5.

4.

I. šumma awīlum īn mār awīlim uhtappid īnšu uhappadū

II. šumma awīlum mār awīlim šehram ištariq iddâk

III. šumma mārūm abašu imtaḥaṣ rittašu inakkisū

IV. šumma awīlum awīlam ubbirma nērtam elišu iddima lā uktīnšu mubbiršu iddâk

V. šumma awīlum alpam imēram īgurma ina šērim nēšum iddukšu ana bēlišuma

A. Jeśli syn ojca swego uderzył, rękę utną mu.

B. Jeśli obywatel wołu (lub) osła wynajął i na polu lew zabił go,

(jest to strata) właściciela jego.

C. Jeśli obywatel obywatela oskarżył i morderstwo mu zarzucił,

a nie udowodnił mu (tego), jego oskarżyciel zostanie zabity.

D. Jeśli obywatel małego syna obywatela ukradł, zostanie zabity.

E. Jeśli obywatel oko synowi obywatela wybił, oko wybija mu.

4.1. (9 pkt) Dopasuj numery tabliczek do zapisów pismem łącińskim i do polskich tłumaczeń.

4.2. (4 pkt) Przetłumacz na polski:

a) rittum

c) ĩn

b) imērum

d) řehrum

4.3. (6 pkt) Zapisz dostosowanym alfabetem łącińskim:

a) jego (zaimek dzierżawczy)

c) Iwa (dopełniacz)

b) ojca (biernik)

d) oskarżyciel

⁵ pochodzący z XVIII w. p.n.e. zbiór praw obowiązujących wówczas w Babilonii, zapisany w semickim języku akadyjskim, jeden z najstarszych odczytanych zwartych tekstów, na polski z przetłumaczony dopiero w XX w.

OLIMPIADA LINGWISTYKI MATEMATYCZNEJ 2019/20

zawody II etapu (eliminacje okręgowe) – odpowiedzi i schemat oceniania

1.1. 1A, 2K, 3F, 4D, 5O, 6B, 7E, 8P, 9H, 10I, 11C, 12M, 13N, 14L, 15Ł, 16G, 17J

Za 1 poprawne przypisanie – 0 pkt, za każde kolejne – ½ pkt.

1.2. x) piątek, y) dwa miesiące, z) ośmiu chłopców (3×2 pkt)

1.3. eruo el sumes (5 pkt)

1.4. tirke el tede el toktang (5 pkt)

1.5. • Uprościł się system kategoryzowania liczonych elementów. (2 pkt)

• System ten upodobił się do podziału zaimków wskazujących, klasyfikując obiekty materialne jako ludzkie (*te-*) bądź inne (*kl(e)-*). (3 pkt)

• Uprościły się formy rzeczowników oznaczających obiekty płaskie i czworokątne (dawniej z przedrostkiem *e-*) (2 pkt) oraz długie (dawniej ze zrostkiem *e-uo*) (2 pkt).

2. 1. płątar, 2. sięcięca, 3. ducz, 4. więczar, 5. pież, 6. czelebrzy, 7. głurza, 8. omik, 9. rzemiedz, 10. dzieśpieczar. Za każdy wyraz 2 pkt, za wyraz ze błędą jedną gloską albo pojedynczym błędem ortograficznym – 1 pkt.

3. 1J, 2N, 3E, 4G, 5A, 6D, 7L, 8B, 9F, 10H, 11C, 12K, 13M, 14I, 15Ł

Za 1 poprawne przypisanie – 0 pkt, za każde kolejne – 1 pkt.

Po 3,5 pkt za:

16) przebywam w nowym domu,

18) ryby żyją w rzece / w wodzie,

17) moja głowa,

19) yip ikoi dupua rokini.

4.1. 1 – I – E

2 – IV – C

3 – II – D

4 – III – A

5 – V – B

1 dopasowanie – 1 pkt, każde kolejne – 2 pkt. Za dopasowanie niepełne o 1 pkt mniej.

4.2. Po 1 pkt za:

a) ręka

c) oko

b) osioł

d) mały

4.3. Po 1 pkt za: a) šu

b) abam

Po 2 punkty za: c) nēšim

d) mubbirum